

המישטרה מנסה לחלץ את משה דיין מהבור שחפר לעצמו

מיסכת השקרים

מאת

דן בן-אמוץ

שוד בביתה

של אלמנה ברצועה

מעשה שוד העתיקות האחרון עליו נודע, בוצע לפני כחודש ימים, שבוע אחד בלבד לפני שמשה דיין השיב בכנסת לשאלתה שהופנתה אליו בי קשר לעסקי העתיקות שלו, ובה הכי חיש כל עיסוק בחפירות בשטחים המוחזקים.

קצין "הילכי הרוח" ברצועת עזה, סגן-אלוף יוסף יפת, שבין שאר תפקידיו נכלל גם התפקיד לחפש ברצועה חפצי ואתרי עתיקות עבור משה דיין, גילה בביתה של תושבת מקומית, מימצא ארכיאולוגי נדיר. היתה זו אבן מפתח שעליה חקוקה כתובת עתיקה. אולם כדי לעקור את האבן מתוך הקיר בו היתה טבועה, היה צורך להרוס את הקיר. אי-אפשר היה להאשים את האשה האלמנה בהשתייכות לאירגון מחבלים, למוצץ את ביתה ולזכות באבן. לכן הבטיח קצין "הילכי הרוח" לתקן את הקיר אחרי שתוצא ממנו האבן. קצין צה"ל אחר שנוכח במקום, התנגד למעשה. אבל בעל הדרגה הגבוהה יותר ניצח. האבן נעקרה ממקומה, נשלחה ב"מכונת צבאית לביתו של דיין. קצין "הילכי הרוח", שילם לאל-מנה 200 ל"י תמורת הנזק שנגרם לביתה. לא ידוע מאיזה תקציב היו 200 הל"י. זמן שנאמר: לשקר אין רגליים, אבל יש לו מכונת צבאית.

לשכנע אותו שיגבה ממני גם עדות בי קשר לחפירות הבלתי-חוקיות של דיין. הכחנתי בזמן מתן העדות שהתיק שר היה בידו היה תיק חדש, ומלבד צילום מיכתב-התלונה שלי למפק"ל, לא היה בו כל הומר נוסף.

אם אכן חקרה המישטרה, בהתאם ל"הודעתה, גם את שר-הביטחון משה דיין, וגם את הדי"ר אברהם בירן וסוהר-יעתיקות מוסמכים אחרים, היא יכלה לעשות זאת רק אחרי שנמצאה תלונתי המפורטת בידיה.

בהודעת המישטרה, ששודרה בתוכנית בצה"ר-היום בשידורי ישראל, שודרו שני הקטעים הבאים: "מעדותו של דן בן-אמוץ מתברר שהוא מייחס לשר-הביטחון חיפוש אחר עתיקות בשניים או שלושה מקומות אחרי מלחמת ששת הימים. מדעותו של הדי"ר בירן מובן שמדובר רק בשני מקומות..." כלומר, נסיון ליצור רושם שעדותו של הדי"ר בירן נגבתה על סמך עדותו שלי.

מכל זה מתקבל הרושם כי תוך חצי יום, מהרגע שסיימתי למסור את תלונתי, הספיקה המישטרה לחקור את הדי"ר בירן, את משה דיין וסוהר-יעתיקות אחרים. הדי"ר חומר שנאסף בתיק הלך בוודאי לעיונו של צוות-השיבה במטה הארצי של המישטרה, שהסיק ממנו את המסקנות כדי להגישן ליועץ המשפטי.

למחרת בבוקר כבר הופיעה בעיתון ידיעות אחרונות, שיצא לאור בשעה 9.00 בבוקר, ידיעה כי המישטרה כבר הסיקה את המסקנות, וכי היועץ המשפטי "יס" מוד" עליהן את ידיו.

זהו השקר הראשון. נראה שהמישטרה והיועץ המשפטי הסיקו את המסקנות שלהם עוד לפני שנגבתה עדותי, ורק אחר כך גבו גם ממני, המתלונן, עדות פור-מאלית.

מידעיה שנתפסמה בעיתוני-הבוקר של יום ו', נודעו לראשונה שהמישטרה מינה תה קצין חוקר לבדיקת תלונתי נגד שר-הביטחון, ושאותו קצין גבה עדות יום קודם לכן. בצהרי יום ו' כבר הודיעו בי שידורי-ישראל שהמישטרה הגיעה למס"ר

כושר-פעולתה המהיר של מישטרת ישראל, וכשרונה המיוחד לפתור תלומות פליליות בפרק זמן מינימאלי, ידועים לתהילה בכל רחבי תבל. אך בפענוח ח"י דת עסקי-העתיקות של דיין השיגה, נדמה לי, המישטרה שיא עולמי, שאפילו חוקר

קציני-מישטרה, חושבי השמחים וקונה העתיקות דיין

ריו המהוללים של הסקוטלנד יארד יכיר לים להתקנא בו. לא חלפו 24 שעות מהי רגע שהמישטרה החלה חוקרת את העד הראשי בפרשה, והופו — התיק נסגר!

שקר שני

מ"עדותו של דן בן-אמוץ, נאמר באותה מהדורת-החדשות ובעיתוני-הבוקר של יום א', "מתברר שהוא מייחס לשר-הביטחון חיפוש אחר עתיקות בשניים או בשלושה מקומות אחרי מל-חמת ששת הימים".

זהו שקר מיספר שניים. בעדותי מסרתי לפקד שבתיאל רשימה ארוכה של מקומות, בהם חפר דיין ללא רשיון. לא ציינתי את התאריכים בהם עבר השר על החוק, חוץ מאשר בשני מיקרים לפני מלחמת ששת הימים, ובשני מיקרים לאחריה. אם דיין הודיע למישטרה שאר החפירות בוצעו לפני יוני '67 (על עב-רות פליליות שבוצעו עד אותו תאריך חלה, כידוע, חנינה) הוא יודע, כנראה, מה שהוא מדבר. אם הנשיא חנן אותו על החוקים שהפר עד מלחמת ששת הי-מים, גם אני הייתי מוכן לשכוח לו את עוונותיו אילו חזר דיין למוטב, וחדל לשר-דוד את אוצרות התרבות והאמנות של המדינה.

אמרתי לפקד שבתיאל שאני ממשיך לקבל עדויות, שאמסור לו את שמות הי-עדים ברגע שאקבל את הסכמתם לכך, ובמידה שהוא מעוניין אוכל למסור לו גם את שמו של טרקטוריסט שחפר עתי-קות עבור דיין באתר שבו התנהלה חפיר-יה מטעם אגף העתיקות.

אני מניח שהמישטרה לא מצאה עניין בעדויות אלה, שכן מיהרה לפרסם את מסקנותיה על סמך שיחה עם שר-הביטי-חון ומנהל אגף-העתיקות, הדי"ר אברהם בירן, שהוא עצמו שקוע בבוץ הזה עד צוואר.

שקר שלישי

מ"עדותו של די"ר בירן", נאמר בי הודעה, "מובן שמדובר רק בשני מקומות, ובשניהם אין ראיות שאמנם בוצעה בהם חפירה על-ידי מי דיין". זה שקר שלישי: הדי"ר בירן מתכוון, ודאי, לאזור ולתל-

השקר הראשון

ודעת המישטרה, שפורסמה ביום ו' האחרון, ניסתה ליצור את הרושם שם כאילו עסקה המישטרה בחקירת הדי-תלונה מאז ה-4 בחודש זה, היום בו שלחתי למפק"ל המישטרה תלונה על הפרה מכוונת ושיטתית של סקודת העתיקות מצד מר משה דיין, תושב צהלה.

באותו מיכתב למפק"ל, ניסחתי את תלוי-נתי נגד דיין בקווים כלליים ביותר, מ"בלי לפרט תאריכים ומקומות. ממילא ברור שהמישטרה לא יכלה לחי-קור את הפרשה בעילות, כמקובל בכל עדות מפורטת באמצעות חוקר מוסמך. למישטרה אסור בכלל לפתוח בחקירה, מבלי שתגבה עדות כחוק מן המתלונן. ואומנם, ביום ה' האחרון, ה-17 בחוי-דש, בשעה 8.00 בבוקר, צילצל אלי בטל-פון פקד משה שבתיאל, מהמטה הארצי של המישטרה, וביקש ממני למסור עדות ביחס לתלונה שהגשתי למפק"ל. מאחר שלא יכולתי לגשת אליו, והעניין היה דחוף, כנראה, לשנינו, הוא בא לביתי כעבור שעה וחצי לצורך גביית העדות. מסרתי לפקד שבתיאל עדות מפורטת, שהשתרעה על פני 5-6 עמודים. הוא הת-עניין בעיקר בפרטים בקשר למיסחור ה-עתיקות של מר דיין, לקח לי קצת זמן

הפקח שהעז להתלונן

העלמת העין של המשטרה מחמי-רות השוד של משה דיין אינה מדי-ניות חדשה. בשנת 1965, הבחין מנשה ברוש, תושב אשדוד, מפקח אזורי מטעם אגף העתיקות, במשה דיין כשהוא חופר באתר העתיקות הנמצא באזור, לא הרחק מהכביש הראשי מנשה ברוש לא התרשם במיוחד מאישיותו של דיין, ביקש ממנו לח"דול מחפירות ולעזוב את המקום, שהוכרו אז כבר כאתר ארכיאולוגי. ברוש לא התפתק בכך. הוא ניש לתחנת המשטרה וביקש להגיש תלוי-נה נגד משה דיין על חפירה בלתי חוקית. השוטרים בתחנה סרבו לקבל את התלונה נגד אישיות כה בכירה. מנשה עזב את התחנה. למחרת נשלח שוטר מיוחד לביתו כדי לקבל ממנו את פרטי התלונה נגד דיין. כנראה נודע לדיין גם אז כי המשטרה סירבה לקבל את תלונת הפקח, והוא תבע לקבלה כדי שלא יוכל מישחו לטעון, כי מפלים אותו לטובה. מה עשתה המישטרה בתלונה? זה כבר עניין אחר. תלונתו של מפקח העתיקות לא הגיעה מעולם לערכאות. איש לא שמע עוד מה עלה בגורלה.

מגדים. האמנם אין ראיות שדיין ביצע חפירות במקומות אלה? החפירה המפור-סמת ככאור, בה נפצע דיין כאשר מסולת אדמה קברה אותו, דווחה בהרחבה על-ידי כל העיתונים ובכל מהדורות החדשות של הרדיו.

ז'אן פרו, שפירסם עבודה על ממצאיו של דיין באזור, כתב בעתיקות שהמחקר מבוסס על "חפירה מחתרית" של דיין. באנציקלופדיה לחפירות ארכיאולוגיות בא"י (בעריכת הארכיאולוגים בנימין מזר, נחמן אביגד, יוחנן אהרוני ויגאל ידן) כרך א' (עמוד 6) מופיע המשפט הבא: "בין שתי עונות-החפירה נגרם נזק לאתר (באזור) בחפירות בלתי חוקיות של אנ-שים פרטיים. רוב הממצאים מן המסלסים התחתונים נאספו על ידי מ. דיין".

את הערך כתב הארכיאולוג ז'אן פרו, ומאחר שהוא זהה בסובבת-הנאה ממר דיין, שהירשה לו לפרסם את הכלים השדודים שברשותו, ניתן להבין למה נקט ז'אן פרו בלשון דיפלומטית כאשר כתב, "נאספו" במקום "נשדדו", או "נחפרו".

כל הארכיאולוגים וכל הארץ ידעו ש"דיין נפצע בשעת חפירה באזור. רק מנהל אגף-העתיקות, הדי"ר בירן, טוען שאין ראיות לשמועות. אני יכול להבין שהוא לא שומע חדשות ולא קורא עיתונים, אבל לפחות פירסומים מדעיים, הנוגעים במי-שרין לתפקידו, חייבים להגיע איכשהו לידעתו. אלא אם כן הוא מאשר את הודעת הפתח, אשר טען שר-הביטחון נפצע באזור על-ידי חוליית מחבלים (ש"הפילה עליו הר).

ביחס לחלקו של שר-הביטחון בחפיר-רות לגמדים, שנזהלה מטעם האגף על-ידי מר מגן ברושי, פורסמה ידיעה בי-הארץ בזמנו. שומרי-ראשו של דיין גרשו מהאתר נאמן של אגף העתיקות, ונעזרו בטרקטור לצורך החפירות. (שמו של ה-טרקטוריסט מצוי ביד). נאמן האגף, נא-מר בכתבה של יהודה אריאל מה-17.11.68, הגיש תלונה נגד דיין למפקח האזורי של אגף העתיקות. האמנם גם זו אינה ראיה בעיניו של די"ר בירן? האמנם חייב דיין להיקבר באתר ארכיאולוגי, ולהתגלות ב-